Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol
Independent Remuneration Panel for Wales

Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol

Adroddiad Atodol Drafft

Yr Egwyddorion yn ymwneud ag Ad-dalu Costau Gofal

Chwefror 2020

OGL © Hawlfraint y Goron 2020 WG40024

Adroddiad Atodol Drafft

Egwyddorion mewn perthynas ag Ad-dalu Costau Gofal

Cyflwyniad

Mae egwyddorion craidd y Panel wedi bod yn nodwedd hanfodol o'i waith ers ei sefydlu ac maent wedi'u cynnwys ym mhob Adroddiad Blynyddol. Mae'r rhain yn cynnwys:

Cydnabyddiaeth ariannol

1.3 Mae'r Fframwaith yn darparu ar gyfer taliadau i aelodau o awdurdodau perthnasol sydd â chyfrifoldeb am wasanaethu eu cymunedau. Ni ddylai lefel y gydnabyddiaeth ariannol fod yn rhwystr i ymgymryd â'r gwaith na pharhau ag ef. Ni ddylai fod unrhyw ofyniad bod adnoddau sy'n angenrheidiol i'w galluogi i gyflawni eu dyletswyddau'n cael eu hariannu o'r taliad. Mae'r Fframwaith yn rhoi taliadau ychwanegol i'r rhai y rhoddir mwy o gyfrifoldeb iddynt.

Amrywiaeth

1.4 Caiff democratiaeth ei chryfhau pan fo aelodaeth o awdurdodau perthnasol yn adlewyrchu'n ddigonol gyfansoddiad demograffig a diwylliannol y cymunedau a wasanaethir gan y cyfryw awdurdodau. Bydd y Panel wastad yn ystyried pa gyfraniad y gall ei fframwaith ei wneud i annog y rhai a dangynrychiolir yn sylweddol i gyfranogi ar lefel awdurdod lleol.

Mae darparu cymorth ariannol i aelodau sydd â chyfrifoldebau gofal neu anghenion personol yn ffactor bwysig wrth wella a chynnal amrywiaeth ymhlith aelodau. Mae'n hanfodol bod eglurder o ran argaeledd y cymorth hwn a mynediad ato. Rydym felly yn cynnig ychwanegiadau i'n hegwyddorion craidd yn ymwneud yn benodol â chostau gofal. Mae'r Adroddiad Atodol drafft hwn yn nodi ein cynigion ar gyfer ymgynghoriad.

Y diben yw:
Galluogi holl aelodau ac aelodau cyfetholedig awdurdodau perthnasol i ymgymryd â'u dyletswyddau'n effeithiol.

Yr Awdurdodau Perthnasol yw:
22 Awdurdod Lleol, 735 Cyngor Tref a Chymuned, 3 Parc Cenedlaethol a 3 Awdurdod Tân ac Achub

Y lleiafswm y dylai'r Awdurdodau ei wneud		Sut mae mynd ati i wneud hyn
1 Nodi’n glir ar gyfer pwy mae'r gofal	1.1 Aelodau sydd â phrif gyfrifoldeb am ofalu am blentyn neu oedolyn a/neu sydd ag anghenion cymorth personol lle nad yw'r rhain yn dod o dan ddarpariaeth statudol neu ddarpariaeth arall. 1.2 Ar gyfer cymorth personol. Gall hyn hefyd gynnwys cyflwr byrdymor neu gyflwr diweddar nad yw'n berthnasol i Ddeddf Cydraddoldeb 2010, mynediad i waith, Taliadau Personol, yswiriant neu ddarpariaeth arall.	Staff a/neu Bwyllgorau Gwasanaethau Democrataidd i adolygu anghenion aelodau yn flynyddol a phan fo amgylchiadau'n newid.
2 Gwella ymwybyddiaeth	2.1 Sicrhau bod darpar ymgeiswyr, ymgeiswyr ac aelodau cyfredol yn gwybod bod Ad-daliadau Costau Gofal ar gael iddynt os yw eu hamgylchiadau cyfredol neu eu hamgylchiadau yn y dyfodol yn mynnu hynny.	Sicrhau bod gwybodaeth glir a hawdd ei chanfod ar gael ar y wefan ac mewn deunyddiau ynghylch etholiad a phenodi, mewn sesiynau cysgodi ac yn y sesiwn gynefino ac yn "llawlyfr" yr aelodau. Cyfeirio at daflenni Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol yn ymwneud â Thaliadau i Gynghorwyr.
3 Hyrwyddo diwylliant cadarnhaol	3.1 Sicrhau bod yr holl aelodau yn deall y rheswm dros Ad-dalu Costau Gofal ac yn cefnogi ac annog eraill i hawlio os oes angen.	Anogaeth o fewn ac ar draws yr holl bleidiau yn yr Awdurdodau Perthnasol i gefnogi aelodau i hawlio. Cytuno i beidio hysbysebu neu gyhoeddi unrhyw benderfyniadau unigol i beidio â hawlio.

4 Amlinellu'r dyletswyddau a gymeradwywyd ar gyfer hawlio ad-daliad costau gofal	4.1 **Cyfarfodydd** – ffurfiol (y rhai y mae'r Awdurdod yn eu galw) a'r rhai sy'n angenrheidiol i waith aelodau (i ymdrin â materion yr etholaeth ond nid materion y blaid) a datblygiad personol (hyfforddiant a gwerthusiadau.) 4.2 **Teithio** – mewn cysylltiad â mynd i gyfarfodydd. 4.3 **Paratoi** – mae darllen a gweinyddu yn rhan o rôl yr aelod. Ar gyfer rhai cyfarfodydd a phwyllgorau, mae angen gwneud llawer iawn o waith darllen, dadansoddi neu ddrafftio cyn neu ar ôl y cyfarfod. 4.4 Efallai y bydd gan ddeiliaid cyflogau uwch, sydd â dyletswyddau ychwanegol, gostau uwch.	Mater o ffaith yw dyletswyddau a gymeradwyir fel rheol Mae dehongliad o Reoliadau Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol wedi'i nodi yn yr Adroddiad Blynyddol. "Unrhyw ddyletswydd arall a gymeradwyir gan yr awdurdod, neu unrhyw ddyletswydd o ddosbarth a gymeradwyir felly, ac yr ymgymerir â hi at ddibenion cyflawni swyddogaethau'r awdurdod neu unrhyw un o'i bwyllgorau neu mewn cysylltiad â'u cyflawni."
5 Bod yn hyblyg o ran y gwahanol fathau o gymorth y gellid hawlio ar eu cyfer	5.1 Ni ddylai Aelodau fod ar eu colled 5.2 Mae modelau ac anghenion gofal yn amrywio 5.3 Gall Aelodau ddefnyddio cyfuniad o sawl dewis gofal 5.4 Gall patrymau gofal amrywio dros y flwyddyn ddinesig ac academaidd 5.5 Nid yw pob gofal yn seiliedig ar gyfraddau fesul awr (neu ran o awr) 5.6 Os oes rhaid talu am sesiwn gyfan, rhaid ad-dalu'r gost yn llawn hyd yn oed os mai ond rhan o sesiwn a oedd ei angen 5.7 Gall fod angen i Aelodau wneud y canlynol: 5.7.1 archebu a thalu am sesiynau ymlaen llaw 5.7.2 ymrwymo i gontract bloc: wythnos, mis neu dymor 5.7.3 talu am sesiynau a gafodd eu canslo ar fyr rybudd 5.8 Os yw'r angen am ofal mynd ymlaen i ail sesiwn, dylid ad-dalu cost y ddwy sesiwn	

6 Sicrhau proses hawlio syml	6.1 Dylai'r aelodau wybod sut i hawlio. 6.2 Dylai'r broses hawlio fod yn glir, yn gymesur ac yn archwiliadwy.	Gwirio hawliadau yng ngwerthusiadau ac adolygiadau rheolaidd yr aelodau Hyblygrwydd i dderbyn anfonebau di-bapur Ffurflen ar-lein Yr un ffurflen neu ffurflen debyg ar gyfer hawlio costau teithio
7 Cydymffurfio â rheolau Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol o ran cyhoeddi	7.1 Mae Fframwaith Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol yn nodi: “Mewn perthynas â chyhoeddi ad-daliadau costau gofal, mae’r Panel wedi penderfynu mai dim ond y cyfanswm a ad-dalwyd yn ystod y flwyddyn y dylai’r awdurdodau perthnasol ei gyhoeddi. Mater i bob awdurdod yw penderfynu ar ei ymateb i unrhyw geisiadau Rhyddid Gwybodaeth y bydd yn eu derbyn. Fodd bynnag, ni fwriedir i fanylion unrhyw hawliadau unigol gael eu datgelu."	